

[Pinholt.]

nogen Sinde er gaaet ind for det... Jeg hører ikke nogen sige, at det er det, og det kan heller ikke hævdes.

Jeg kan godt sige det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, hvad der for mig i Øjeblikket er afgørende. Det er dette, at Landbrugsministeren i Sommer har udtalt i „Social-Demokraten“, at efter hans Anskuelse vilde den bedste Besiddelsesform for Landbruget være den, at Staten ejede baade Jord og Bygninger, og at Brugerne saa forpagtede eller lejede eller fæstede Ejendommen af Staten.

Denne Form for Besiddelse, som den højtærede Landbrugsminister altsaa ser som sit Maal, og som man ved den Jordlovgivning, der her er foreslaaet, forbereder, vil vi under ingen Omstændigheder være med til, og derfor siger vi fra i Tide.

Vi har stillet et Forslag, hvorefter der kan vælges mellem Statsfæste og almindelig Ejendom, men vi har krævet, at hvad enten de vedkommende vælger den ene eller den anden Form, skal de stilles lige i Starten. Det var det, jeg tænkte paa, da jeg talte forleden Aften, thi for mig er det klart, at hvis vi kom ind i en Situation, hvor samtlige danske Landbrug, Jord og Bygninger, var ejede af Staten og alle Landbrugere sad som Fæstere, da vilde det absolut betyde en Nedgang i Produktionskraften; thi der vilde ikke være nogen som helst afgørende Anledning for disse Fæstere til i en økonomisk vanskelig Tid at sætte ind med den Kraft, som Landbrugerne satte ind med f. Eks. i 80—90erne, for at redde sig ud af den Vanskelighed, som maatte være til Stede; man vilde nødvendigvis gøre det samme, som Fæsterne gjorde i gamle Tider, henvende sig til Fæstets Ejer, tidligere Godsejeren, nu Staten, om Nedsættelse i Fæsteafgiften.

Naturligvis vilde det blive en haard Omgang ogsaa for Landbrugets Udøvere, men det er ikke sikkert, at det ikke kunde blive fuldt saa slemt for dem, der sidder paa Brostenene, thi jeg tror nok, jeg har Lov at sige, at den uhyre Produktion, som det danske Landbrug er kommet op paa nu, afkaster en meget betydelig Del ogsaa til dem, der bor inde paa Brostenene.

Dette er min Stilling, og det er ogsaa Partiets Stilling, og vi har ikke vendt os mod det, der er sket; de Brug, der er oprettet efter Loven af 4. Oktober 1919, bliver staaende, og den Del af Lensjorden, der endnu er tilbage, modsætter vi os ikke bliver udstykket efter den Lov. Men vi ønsker, at der for Fremtiden ikke

skal udstykkes paa den Maade, men at de skal have Lov til at vælge Statsfæste eller Selveje, og de skal kunne udløses af Statsfæstet, hvis de ønsker det.

Jeg skal derefter gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, som henvendte nogle faa Bemærkninger til mig. Han kunde ikke forstaa, at jeg sagde, at Landbruget havde arbejdet under Liberalismens Idé, thi der havde været en gammel Lov fra Slutningen af det 18de Aarhundrede, som havde bidraget til at bevare Gaardenes Antal, og der var ogsaa en Lov om, at Renten af fast Ejendom ikke maatte være over 4 pCt.

Jeg maa dertil sige, at disse to Love kan nu ikke bevise, at Landbruget ikke har levet under Liberalismens Fane. Jeg maa for Resten sige, at denne Lov om Sammenlægning og Udstykning af Ejendomme er nu ændret saaledes, at det, som tidligere stod i den, at Bondejord og Herregaardsjord ikke maatte lægges sammen, nu er forsvundet. Det har ikke haft den Betydning, det tidligere havde.

Jeg maa ogsaa sige, at denne enkelte Lovbestemmelse — ja, man kan maaske sige, at den er ikke helt liberal, men jeg kan ikke i den se nogen som helst Anledning til at mene, at Landbruget ikke skulde have arbejdet under Liberalismens Fane. Det har det nemlig.

Dette med de 4 pCt. har ikke haft nogen Betydning i lange, lange Tider, det ved det ærede Medlem formentlig godt. Af to Grunde. For det første: naar man udsteder 4 pCt.s Kreditforeningsobligationer, er det ikke 4 pCt., vedkommende Laantager kommer til at svare, men en noget højere Procent, fordi Kurserne er lave. Men dernæst er der automatisk givet Lov til at tage over 4 pCt. (*Hartvig Frisch*: Af Staten!). Af Staten, ja. Det er der givet hele Tiden rent automatisk, og Kreditforeningerne hviler paa det samme Princip, at man kan komme til at svare langt over 4 pCt.

Jeg vil sige til det ærede Medlem, at i dette Land har dog Liberalismen eksisteret fremfor noget Sted, og hvis nogen har benyttet sig af Liberalismen i deres Virksomhed, er det Landbruget. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem i Aftes sagde, at Andelsbevægelsen var kommunistisk. Det er absolut ikke rigtigt. Den store Forskel paa Andelsbevægelsen og Kommunismen er, at i den første kan enhver, der ønsker at gaa ind, gøre det, og han kan lade være, som han vil. Der bliver ikke lagt noget som helst